Súd:	Okresný súd Levice
Spisová značka:	13C/17/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4320202708
Dátum vydania rozhodnutia:	28. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Viera Kováčová
ECLI:	ECLI:SK:OSLV:2024:4320202708.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice, sudkyňou Mgr. Vierou Kováčovou, v právnej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C., C. D. XXX, 2/ mal. E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C., C. D. XXX, 3/ mal. F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C., C. D. XXX, 4/ mal. G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C., C. D. XXX, maloletí žalobcovia v 2., 3. a 4. rade v konaní zast. kolíznou opatrovníčkou H. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C., C. D. XX, všetci v konaní zast. JUDr. Peter Pompa advokát I advokátska kancelária s.r.o., so sídlom 058 01 Poprad, Kežmarská 9, IČO: 50 491 199, proti žalovanej: Generali Česká pojišťovna, a.s., so sídlom Česká republika, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Spálená 75/16, IČO: 452 72 956, konajúca na území SR prostredníctvom: Generali Poisťovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom 841 04 Bratislava, Lamačská cesta 3/A, IČO: 54 228 573, v konaní zast. advokátskou kanceláriou MST PARTNERS, s. r. o., so sídlom 811 01 Bratislava, Laurinská 3, IČO: 36 861 545, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

r o z h o d o l :

I. Návrh žalovanej na prerušenie konania sa z a m i e t a .

II. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu vo výške 15 000 eur, do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobkyni v 2. rade maloletej E. B., nar. XX.XX.XXXX sumu vo výške 6 000 eur, do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobcovi v 3. rade maloletému F. B., nar. XX.XX.XXXX sumu vo výške 8 000 eur, do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobcovi v 4. rade maloletému G. B., nar. XX.XX.XXXX, sumu vo výške 8 000 eur, do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

VI. Žaloba sa v prevyšujúcej časti z a m i e t a .

VII. Žalobcovia v 1., 2., 3. a 4. rade m a j ú nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu vo výške 30 000 eur a maloletým žalobcom v 2., 3. a 4. rade sumu vo výške po 15 000 eur. Žalobcovia ďalej v podanej žalobe uviedli, že pri dopravnej nehode, ktorá sa stala dňa XX.XX.XXXX, došlo k usmrteniu G. I., nar. XX.XX.XXXX, r. č. XXXXXX/XXXX, bytom C., C. D. XXX. Aktuálny právny zástupca žalobcov listom zo dňa 07.01.2020 v zastúpení klientky oznámil škodovú udalosť zo dňa

XX.XX.XXXX pre motorové vozidlo J. F. s evidenčný číslom K. XXX L. Poistná udalosť bola zaevidovaná poisťovateľom, žalovanou pod číslom XXXXXXXXXX a ako škodová udalosť pod číslom XXXXXXXXXX s dátumom vzniku škody zo dňa XX.XX.XXXX. Právny zástupca žalobcov písomne vyzval žalovanú na rokovanie o dohode o odškodnení nemajetkovej ujmy v prospech poškodenej klientky a troch maloletých detí, ktoré žili v spoločnej domácnosti so zomrelým. Právny zástupca navrhoval, aby nárok nemajetkovej ujmy bol odškodnený v rozsahu pre družku, ktorá žila v spoločnej domácnosti vo výške
15 000 eur a pre každé maloleté dieťa vo výške 7 500 eur, čo predstavuje nárok vo výške 37 500 eur, s tým, že žalobkyňa sa chcela vyhnúť súdnemu sporu a preto táto suma bola určená nižšie ako je v tomto návrhu požadovaná. S tým, že ako advokát žiadal o ich stanovisko k tomuto návrhu v lehote 10 dní od doručenia tohto písomného oznámenia. Pri uplatňovaní svojho nároku voči poisťovni chcela klientka uprednostniť dohodu, pred súdnou cestou. Žalovaná odpovedala na výzvu listom zo dňa 12.02.2020 so stanoviskom, že náhrada nemajetkovej ujmy za neoprávnený zásah do osobnostných práv nie je upravená vo vyššie cit. právnom predpise (zák. č. 381/2001 Zb.) a rozsah poistenia zodpovednosti podľa tohto predpisu s požadovanou náhradou nepočíta (ad addendum list v prílohe žaloby). Tento návrh bol navrhnutý ako kompromisný návrh tak, aby sa táto otázka nemusela žalovať na vecne a miestne určenom súde a spor bol touto cestou vyriešený súkromnoprávnou dohodou medzi stranami tejto dohody. Žalobkyňa v 1. rade sa so svojím druhom G. zoznámila ešte v čase detstva, kedy sa poznali v M., narodila sa v M., rovnako ako G., základnú školu navštevovala v M., ako aj G.. Asi v roku 2004 sa spolu s rodičmi presťahovala do C., okres C., N. O., G. spolu s rodičmi sa presťahovali ešte pred rokom 2004, a rodina sa usadila v P. Q., okres C., N. O.. Spolu začali spolu bývať počas roka 2010. Táto spoločná domácnosť žalobkyne v 1. rade a G. trvala až do smrti G., ktorý pravidelne prispieval na chod spoločnej domácnosti a táto bola ich spoločnou domácnosťou. Manželstvo nebolo uzatvorené pred matričným úradom, a nebolo uzatvorené pred orgánom cirkvi, spolu viedli spoločnú domácnosť a trvalo uhrádzali náklady na jej chod a z tohto spoločného vzťahu sa narodili tri maloleté deti. Druh žalobkyne v 1. rade zomrel usmrtením dňa XX.XX.XXXX pri dopravnej nehode. Žalobkyňa v 1. rade so svojím druhom G. I. žila a trvale uhrádzala náklady na spoločnú domácnosť, ako aj pohlavne pravidelne udržiavala pohlavný styk ako s jediným mužom po celý čas trvania spoločnej domácnosti a to až do jeho smrti pri dopravnej nehode zo dňa XX.XX.XXXX. Jej druh sa správal ako prirodzený otec ich spoločných detí a poskytoval deťom opateru a starostlivosť, tak ako citovú, tak aj finančnú, zabezpečovaním každodenných potrieb a živobytie, ako aj uhrádzaním spoločných nákladov na vedenie spoločnej domácnosti. Spoločné deti, ktoré sa narodili počas trvania spoločnej domácnosti sú: syn - G. B. sa narodil ako ich prvé spoločné dieťa XX.XX.XXXX, v nemocnici v C., podľa krstného listu, vedeného Rímskokatolíckou cirkvou, vo farnosti v P. Q., pod číslom XX/XXXX, kniha krstov, zväzok II, strana XXX, poradové číslo XX, Dekanátom v H., okres N., dátum krstu je XX.XX.XXXX, syn - F. B. sa narodil ako ich druhé spoločné dieťa XX.XX.XXXX, v nemocnici v C., podľa krstného listu, vedeného Rímskokatolíckou cirkvou, vo farnosti v P. Q., pod číslom XX/XXXX, kniha krstov, zväzok II, strana XXX, poradové číslo XX, Dekanátom v H., okres N., dátum krstu je XX.XX.XXXX a dcéra - E. B. sa narodila ako ich tretie spoločné dieťa XX.XX.XXXX, v nemocnici v C., podľa krstného listu, vedeného Rímskokatolíckou cirkvou, vo farnosti v P. Q., pod číslom XX/XXXX, kniha krstov, zväzok II, strana XXX, poradové číslo XX, Dekanátom v H., okres N., dátum krstu je XX.XX.XXXX. V tomto krstnom liste je uvedený G. I., ako rodič, otec maloletej E.. Návrhom na určenie otcovstva žalobkyňa v 1. rade začala konanie o určenie otcovstva podaním návrhu na súd za účelom, aby určil G. I., dátum narodenia XX.XX.XXXX, v M., dátum úmrtia XX.XX.XXXX, v okrese N., trvalý pobyt P. Q. XXX, F. C., r. č. XXXXXX/XXXX, v zastúpení opatrovníkom C. I., bytom R. D. XXX, okres C., nar. XX.XX.XXXX, r.č. XXXXXX/XXX, č. OP I. XXXXXX za biologického otca maloletých detí 1. mal. E. B.. nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX, r. č. XXXXXX/XXXX, 2. mal. F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX, r. č. XXXXXX/XXXX, 3. mal. G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX, r. č. XXXXXX/XXXX. Toto konanie nie je doposiaľ ukončené a je vedené Okresným súdom v Leviciach. Usmrtenie milého a drahého druha žalobkyne v 1. rade G. I., ktorého poznala od svojho detstva, v M. spolu aj vyrastali a otca jej troch maloletých detí znáša veľmi ťažko tak, po citovej stránke, tak aj po stránke ekonomickej, kedy jej život sa zo dňa na deň zmenil do iného sveta bez jej milovaného druha. Deti po nociach nespali a dávali najavo jeho neprítomnosť večerným plačom kedy najviac trpeli tým, že sa ich otecko nevráti z práce. Žalobkyňa v 1. rade, ktorá svojím blízkym osobným vzťahom k usmrtenému druhovi mala od svojho detstva vzťah ako ku kamarátovi G. a potom ako jeho družka utrpela osobnú a nenahraditeľnú ujmu, a touto stratou života svojho druha utrpeli aj ich spoločné detí, ktoré z tohto vzťahu sa narodili. Osobná majetková ujma sa dá len ťažko vyčísliť vo výške nároku požadovaného podľa tejto žaloby. Právne sa upravuje nemajetková ujma v súkromnoprávnej rovine a tá patrí podľa občianskoprávneho posúdenia pod právne ustanovenia zákona 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, v znení neskorších právnych predpisov (ďalej iba ako „O.z.“) a in concreto § 11 O.z., kedy fyzická osoba

má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. K argumentácii žalovanej žalobkyňa v 1. rade odkazuje na tomto mieste na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky rozpísanú v žalobe a rovnako odkazuje na eurokomformné stanoviská v týchto rozhodnutiach smerníc Európskej únie.

2. V podanej žalobe žalobkyňa v 1. rade podala návrh na oslobodenie od zaplatenia súdneho poplatku.

3. Okresný súd Levice uznesením zo dňa 26.06.2020 pod spisovou značkou 13C/17/2020 – 111 priznal žalobkyni v 1. rade úplné oslobodenie od súdnych poplatkov, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.07.2020.

4. Okresný súd Levice uznesením zo dňa 26.06.2020 pod spisovou značkou 13C/17/2020 – 114 vyzval podľa § 167 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) žalovanú, aby sa v lehote 15 dní vyjadrila k žalobe s prílohami, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.07.2020.

5. Žalovaná sa k podanej žalobe vyjadrila dňa 14.07.2020, v ktorom vyjadrení uviedla, aby súd konanie prerušil podľa § 162 ods. 1 písm. a) CSP do právoplatného skončenia konania o určenie otcovstva k maloletým deťom na strane žalobcov. Žalovaná argumentovala vo vyjadrení absenciou pasívnej vecnej legitimácie, k čomu uviedla, že žalovaná nie je subjektom, ktorý by bol nositeľom hmotnoprávnej zodpovednosti za ujmu spôsobenú žalobcom. Žalobcovia nepreukázali akým spôsobom mala žalovaná zasiahnuť do ich osobnostných práv. Argumentovala tiež tým, že trestné konanie, ktoré sa v tejto veci vedie vo veci vyvodenia trestnoprávnej zodpovednosti za privodenie smrti nebohého, nie je do dnešného dňa právoplatne skončené. Z pripojeného uznesenia Okresného riaditeľstva policajného zboru, Okresného dopravného inšpektorátu v Nitre o vznesení obvinenia pod ČVS: ORP-115/D1-NR-2019 zo dňa 16.12.2019 vyplýva, že bolo začaté trestné stíhanie voči pánovi S. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, Okres C., a to pre prečin usmrtenia v zmysle § 149 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona v znení neskorších predpisov. Je preto predčasné (ak v rozpore so zásadou prezumpcie neviny) túto trestnú zodpovednosť prezumovať, resp. pred jej právoplatným vyvodením si uplatňovať akékoľvek občianskoprávne nároky voči akémukoľvek subjektu. Žalovaná navrhla podľa § 162 ods. 1 písm. a) CSP prerušenie konania až do právoplatného skončenia trestného konania, ktoré sa vedie na Okresnom riaditeľstve policajného zboru v Nitre pod ČVS: ORP-115/D1-NR-2019. Okrem toho je dôležité vziať ohľad aj na skutočnosť, že dopravná nehoda, ktorá sa udiala dňa XX.XX.XXXX cca o 06:25 hod., pri ktorej nebohý zahynul, mala pomerne komplikovaný priebeh a malo na nej účasť viacero motorových vozidiel (vrátane nasledovných: MV EČV: M., zn. SCANIA R450 (ťahač) s návesom KRONE, MV EČV: K. XXX L., zn. Škoda Octavia, MV EČV: N. XXX B., zn. Škoda Felicia). Z pripojeného záznamu dopravnej nehody OR PZ v Nitre zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že pravdepodobne išlo o tzv. reťazovú haváriu, pri ktorej došlo k postupnej zrážke viacerých motorových vozidiel. Pritom však nie je zrejmé ani nebolo nijakým spôsobom preukázané (ani vo vyššie uvedenom trestnom konaní, ani okolnosťami obsiahnutými v žalobe) kto danú dopravnú nehodu v skutočnosti zapríčinil. Žalovaná má za to, že pre definitívne ustálenie zodpovednostných vzťahov a následné vyvodenie právnej (trestnej ako aj civilnej) zodpovednosti za následky, ktoré vyplynuli z tejto dopravnej nehody, je potrebné počkať na právoplatné rozhodnutie príslušných orgánov činných v trestnom konaní (s využitím taktiež znaleckého dokazovania, pokiaľ ide o presný kauzálny priebeh tejto dopravnej nehody). Z uvedených dôvodov žalovaná považuje uplatňovanie nárokov žalobcov za predčasné a neodôvodnené. Žalobou uplatnené nároky navyše nie sú preukázané, keďže nemajú oporu v skutočnostiach, ktoré by vyplývali z bezpečne a spoľahlivo zisteného skutkového priebehu danej dopravnej nehody. V súlade s tým žalovaná navrhla, aby súd žalobu zamietol v celom rozsahu. Napriek nedostatku aktívnej vecnej legitimácie na podanie žaloby, nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovanej v predmetnej právnej veci, ako aj tomu, že v danej veci nebol dostatočne zistený skutkový priebeh dopravnej nehody, na základe čoho považuje žalovaná žalobou uplatnené nároky za nedôvodné, považuje žalovaná žalobcami uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 75 000 eur za arbitrárny a neprimerane vysoký. Žalovaná ďalej poukázala na zaužívaný princíp, že pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy je dôležitým aspektom to, aby jej výška odrážala všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Pri stanovovaní výšky náhrady je nevyhnutné aplikovať princíp proporcionality tým spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú predmetnú náhradu s prisúdenou náhradou v iných prípadoch. Inak povedané, spôsob, ako dosiahnuť relatívne spravodlivé vyčíslenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy, je zohľadnenie čiastok

priznaných v iných porovnateľných konaniach. V predmetnom prípade však žalovaná považuje výšku žalobou uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za arbitrárny a nepodložený. Ako uvádza v žalobe (na str. 2), pôvodne žiadala žalobkyňa v 1. rade od žalovanej náhradu vo výške 15 000 eur pre seba a vo výške po 7 500 eur pre každé maloleté dieťa, čo spolu predstavovalo nárok vo výške 37 500 eur. To znamená, že pôvodne (bez podania žaloby) by sa bola uspokojila s polovičnou sumou náhrady nemajetkovej ujmy. Čiže pred podaním žaloby bola jej ujma (spolu s ujmou uvedených maloletých detí) ekvivalentom 37 500 eur, no podaním žaloby sa zrazu zdvojnásobila.

6. Okresný súd Levice uznesením zo dňa 15.07.2020 pod spisovou značkou 13C/17/2020 – 129 podľa § 167 ods. 3 CSP vyzval žalobcov, aby sa vyjadrili k vyjadreniu žalovanej, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 31.07.2020.

7. Žalobcovia vo svojom vyjadrení zo dňa 12.08.2020 k vyjadreniu žalovanej uviedli k písmenu A, že odkazujú na časť žaloby, ktorá sa touto právnou otázkou zaoberá, k písmenu B žalovanej odkázali žalobcovia na dané smernice EÚ a ich priamu vykonateľnosť v členských štátoch EÚ, k písmenu C žalovanej uviedli žalobcovia, že nárok je samostatným majetkovým nárokom, ktorý patrí žalobcom v priamej príčinnej súvislosti dopravnej nehody a preukázanej smrti ako právnej skutočnosti a k písmenu D vyjadrenia žalovanej odkázali žalobcovia na dôvody uvádzané v podanej žalobe.

8. Okresný súd Levice uznesením zo dňa 17.08.2020 pod spisovou značkou 13C/17/2020 – 138 podľa § 167 ods. 4 CSP vyzval žalovanú, aby sa vyjadrila k vyjadreniu žalobkyne zo dňa 12.08.2020, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 17.09.2020.

9. Právny zástupca žalobcov na pojednávaní dňa 28.10.2021 trval na podanej žalobe. Poukázal na úmrtie druha žalobkyne v 1. rade G. I., ku ktorému došlo dňa XX.XX.XXXX a ktorý je otcom troch maloletých detí, ktoré spolu počas spoločného života mali. Tieto následky dopravenej nehody a spoločné útraty prežívala žalobkyňa v 1. rade ako aj maloletí žalobcovia v 2. až 4. rade. K tvrdeniu žalovanej o absencii pasívnej vecnej legitimácie žalovanej strany poukázal na právne ustálenú judikatúru a odkázal na uznesenie Ústavného súdu, kde sa podrobne v inej veci Ústavný súd touto problematikou zaoberal. Rovnako touto problematikou sa zaoberal Ústavný súd aj v uznesení pod spisovou značkou 6NCdo 1/2016. Civilnoprávna zodpovednosť žalovanej je ustálená a táto žaloba bola podaná dôvodne. Ohľadne výšky odškodnenia Občiansky zákonník uvádza, že súd určí výšku odškodnenia. Námietku žalovanej strany z akého dôvodu výška odškodnenia bola nižšia ako v podanej žalobe uviedol, že ak nie je mimosúdna dohoda uzatvorená, tak stanoviská a návrhy v rámci mimosúdnej dohody nie sú záväzné pre strany.

10. Právna zástupkyňa žalovanej na pojednávaní dňa 28.10.2021 uviedla, že žaloba nie je dôvodná. Zo skutkových tvrdení uvádzaných v žalobe a z predložených dôkazov nie je preukázaná aktívna vecná legitimácia maloletých žalobcov ako aj žalobkyne v 1. rade ako družky nebohého. Ohľadne maloletých žalobcov narodených v rokoch XXXX, XXXX až XXXX došlo k iniciovaniu konania o určenie otcovstva až po smrti nebohého pána G. I. a to v čase krátko pred podaním žaloby. Návrh na určenie otcovstva je datovaný dňom 24.02.2020 a žaloba je datovaná dňom 28.04.2020. Konanie o určenie otcovstva vedenom na Okresnom súde Levice pod spisovou značkou 17Pc/2/2020 zo dňa 13.03.2020 v časti návrhu na určenie otcovstva bolo zastavené. V nadväznosti na uvedené potom možno mať pochybnosti o tom, či maloletí žalobcovia sa považujú za blízke osoby v zmysle definície uvedenej v ustanovení § 116 Občianskeho zákonníka a tým je vylúčené priznanie náhrady nemajetkovej ujmy za smrť blízkej osoby. Z vyjadrení žalobkyne v 1. rade ako družky žalovaný nemá preukázanú ujmu v takom rozsahu, ktorá by odôvodňovala priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, a nie je zrejmý vzťah žalobkyne v 1. rade s nebohým pred rokom 2010 a po roku 2010 nie je zrejmé od akého dátumu možno považovať ich vzťah za oficiálny a odkedy presne bývali v spoločnej domácnosti. Adresy pobytov žalobcov a nebohého sú odlišné. Predpokladom pre priznanie nemajetkovej ujmy je neoprávnený zásah do rodinného, resp. súkromného života, ktorý žalobcovia v predmetnom konaní nepreukázali a k dnešnému dňu nie je zrejmé, či trestne stíhaný S. G., bytom C. XXX, bol právoplatne odsúdený pre trestný čin usmrtenia. Žalovaná tiež namieta nedostatok pasívnej vecnej legitimácie. V prípade, že súd by mal za preukázaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, žalovaná považuje výšku nemajetkovej ujmy za neprimeranú vzhľadom na sumy nemajetkovej ujmy priznávané v obdobných prípadoch. Zároveň je potrebné prihliadnuť na vek maloletých žalobcov a rozlišovať aj vo vzťahu k nim výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy, keďže nemajetková ujma nemá predstavovať zdroj obživy, či náhradu príjmu.

11. Okresný súd Levice uznesením zo dňa 21.11.2022 pod spisovou značkou 13C/17/2020 – 346 podľa § 80 ods. 1, 2, 3 CSP rozhodol o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom žalovanej – Generali Česká pojišťovna, a.s., so sídlom v Českej republike, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Spálená 75/16, IČO: 452 72 956, konajúca na území SR prostredníctvom: Generali Poisťovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom 841 04 Bratislava, Lamačská cesta 3/A, IČO: 54 228 573, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.12.2022.

12. Na pojednávaní dňa 04.07.2023 žalobkyňa v 1. rade uviedla, že s nebohým G. I. žila ako druh a družka ešte 7 mesiacov pred narodením najstaršieho syna G. B., ktorý sa narodil XX.XX.XXXX. Na adrese C. XXX žila s nebohým G. nepretržite pred narodením najstaršieho syna v spoločnej domácnosti až do dňa XX.XX.XXXX ako aj so spoločnými tromi deťmi s tým, že s nimi žila aj matka žalobkyne v 1. rade. Nehnuteľnosť, v ktorej spolu žili, patrí bratovi, ktorý ju poskytol na bývanie žalobkyni v 1. rade, jej druhovi a ich spoločným maloletým deťom, pričom brat býva v C. na adrese č. XXX. S druhom Marošom viedla spoločnú domácnosť, spoločne hospodárili a bol jej jediným intímnym partnerom počas spolužitia po celé obdobie. Druh sa veľmi dobre staral o spoločné deti a keď došlo k tragickému úmrtiu otca, najmladšia dcéra E. mala rok aj desať mesiacov, otca si v podstate nepamätá, len jej ho pripomína z fotografií a chodí na cintorín. Maloletý F. si na otca pamätá ako aj najstaršie dieťa, maloletý G., ktorý stratu svojho otca najviac pociťoval. Chlapci sa na otca pýtajú, ktorý im chýba, otec sa deťom venoval, trávil s nimi čas, všetky tri deti boli na otca naviazané a chceli byť v jeho prítomnosti. Doposiaľ žije so svojimi tromi maloletými deťmi sama aj so svojou matkou na adrese C. XXX, o deti sa stará a nepracuje, poberá sirotský dôchodok a rodinné prídavky. Odkedy jej zomrel druh nemala žiadnu známosť. Najmladšia maloletá E. bude mať 6 rokov a nastúpi do školy, s maloletými deťmi jej pomáha matka. Druh sa snažil zarobiť peňažné prostriedky, či už na základe dohody o pracovnej činnosti, na brigáde, aby mohol zabezpečiť maloletým deťom lepšie podmienky. Okrem toho, že druh G. jej chýba ako partner a tiež ako otec maloletých detí, situáciu pocítila aj po finančnej stránke. S nebohým G. sa poznala žalobkyňa v 1. rade od detstva a vyrastali v Poprade. Do tohto regiónu sa prisťahovala, keď mala 14 rokov a predtým sa presťahovala do tohto regiónu aj rodina jej druha. Jej druh bol manuálne zručný, vykonával práce stavebného robotníka, murárske práce, tiež práce okolo nehnuteľnosti. Bývalý druh G. si vychádzal dobre aj s rodičmi žalobkyne v 1. rade ako aj so súrodencami, ktorých má žalobkyňa v 1. rade deväť. Svadbu s druhom plánovali, ale nemali na svadbu dostatok peňažných prostriedkov. Ešte pred narodením maloletej E. uvažovali o svadbe, sobáš odkladali a napokon došlo k tragickej udalosti. Žalobkyňa v 1. rade nebola nikdy vydatá a ani jej druh G. I. nebol ženatý. G. I. nebol uvedený v rodných listoch spoločných detí z dôvodu, že mienili uzavrieť manželstvo a potom by dali tieto záležitosti do poriadku. Vodič S. G., ktorý viedol osobné motorové vozidlo, je v príbuzenskom pomere, nakoľko žalobkyňa v 1. rade je jeho tetou a druh G. sa viezol v tomto vozidle ako spolujazdec. S. G. je synom jej sestry. S. G. nikdy neposkytol žiadnu peňažnú kompenzáciu sa spôsobené útrapy a ani sa doteraz neospravedlnil, nemá žiadne vedomosti o majetkových pomeroch vodiča S. G. za účelom poskytnutia kompenzácie. Či bol jej druh v čase dopravnej nehody pripútaný alebo nie, tak pri tejto nehode prítomná nebola.

13. Svedkyňa S. I. na pojednávaní dňa 04.07.2023 uviedla, že pred tragickou udalosťou žila žalobkyňa v 1. rade A. s jej synom približne 11 rokov bez prerušenia, ich spolužitie bolo dobré, vychádzali si a s manželom ich aj navštevovali častejšie. Teraz už chodí menej, pretože jej manžel T. má psychické problémy, potrebuje opateru a lieči sa v Psychiatrickej nemocnici Hronovce. Matka maloletých detí, žalobkyňa v 1. rade, vodí vnúčatá k nim. Svedkyňa potvrdila, že nebohý G. žil v C. aj so žalobkyňou v 1. rade a spolu s nimi aj matka žalobkyne v 1. rade, pričom spolužitie bolo harmonické, iných partnerov nemali, G. sa deťom venoval a po tragickej udalosti otec deťom chýba a aj sa na otca pýtajú.

14. Svedok C. I. na pojednávaní dňa 04.07.2023 uviedol, že 3 – 4 krát do mesiaca sa navštevoval s bratom G., keď to dovolili pracovné povinnosti, nakoľko obaja pracovali na stavbách a vykonávali stavebné práce. Spolužitie žalobkyni v 1. rade a brata G. bolo harmonické, usporiadané, nikto z nich nemal známosť za trvania spolužitia, spoločne žili od narodenia najstaršieho dieťaťa maloletého G., o deti sa starali a túto starostlivosť po smrti brata v celom rozsahu prevzala na svoje plecia žalobkyňa v 1. rade ako matka detí, ktorá sa o ne riadne stará a deti navštevujú školu. Ani po tragickom úmrtí brata neprerušili kontakty, rodinné vzťahy naďalej fungujú, navštevujú sa, matka detí aj s deťmi navštevuje príbuzných G., G. rodičov a deti si na otca spomínajú a cítiť, že im otec chýba. Uviedol, že po úmrtí brata G. ich spoločný otec v dôsledku tragédie psychicky ochorel, má zdravotné problémy a lieči sa

v PN Hronovce. Úmrtie syna sa ho veľmi dotklo. Ak by mal byť jeho otec T. predvolaný, nebolo by to prínosom pre nikoho, pretože nie je orientovaný ani v čase, ani priestore. Svedok potvrdil, že brat G. bol veľmi šikovný, venoval sa stavebným prácam a na týchto zarábal pre rodinu, pre svoju družku, porobil aj práce okolo domu, bol veľmi zručný.

15. Na pojednávaní dňa 17.10.2023 svedok S. G. uviedol, že v súvislosti s tragickým úmrtím G. I. sa neospravedlnil žalobkyni v 1. rade a tiež ani maloletým deťom žalobkyne v 1. rade, ktoré mala s druhom G.. Uviedol, že je nemajetný, nemá žiadny majetok a z tohto dôvodu nevie uhradiť žalobcom peňažnú kompenzáciu, ktorú si žalobcovia uplatnili v tomto súdnom konaní vo výške 75 000 eur. Dopravná nehoda, pri ktorej došlo k úmrtiu druha žalobkyni v 1. rade ovplyvnila jeho život a to aj po psychickej stránke, najhoršie to bolo po dopravnej nehode, ako rodina si pomáhali a úmrtie G. I. vníma doposiaľ. Pred dopravnou nehodou pred vozidlom, ktoré viedol svedok, jazdilo vozidlo Ford Transit a mienilo predbiehať, ale potom sa znovu zaradilo do kolóny, v dôsledku ktorej skutočnosti svedok pribrzdil a potom už vnímal len 2 nárazy, jeden náraz bol vyvolaný tým, že osobné motorové vozidlo, ktoré viedol, narazilo do vozidla, ktoré išlo pred ním a následne motorové vozidlo, ktoré jazdilo za nimi, to narazilo do vozidla, ktoré viedol, pričom sa usiloval brzdiť. V čase keď došlo k dopravnej nehode bol pripútaný a G. I. nebol pripútaný bezpečnostným pásom. Keď došlo k dopravnej nehode, poobzeral sa po všetkých, ktorých viezol a vzadu sedel jeho otec, druhý bol krstný otec a hneď zisťoval, či sa nikomu nič nestalo. Jeho otec aj krstný otec, ktorí vo vozidle sedeli vzadu, boli pripútaní bezpečnostným pásom. V čase keď došlo k dopravnej nehode skoro ráno viezol G. I. do práce a tiež aj svojho otca a krstného otca. S nebohým G. mal dobré vzťahy, išlo o zábavného človeka, žil dobrý život a ako otec sa o deti staral, pomáhal s deťmi žalobkyni v 1. rade a rodinu aj finančne zabezpečoval. S družkou G. I. a ich spoločnými deťmi, ktoré mal so žalobkyňou v 1. rade, bol v kontakte tak pred dopravnou nehodou ako aj po dopravnej nehode. Po tragédii vnímal, že úmrtie sa dotklo žalobkyni v 1. rade, že jej druh sa už viac domov nevráti. Stalo sa, že deti sa pýtali na otca, tiež vnímal skutočnosť, že otec v tejto rodine chýba. Predmetné vozidlo, ktoré viedol, patrilo U. M. a všetci tí, čo sa viezli vo vozidle pre pána U. M. pracovali na základe dohody.

16. Dňa 24.01.2024 žalovaná vyhotovila písomne záverečnú reč, v ktorej uviedla, že predpokladom pre priznanie nemajetkovej ujmy je protiprávne konanie škodcu (vinníka dopravnej nehody, ktorá sa udiala dňa XX.XX.XXXX), neoprávnený a závažný zásah do rodinného a súkromného života sekundárnych obetí (pozostalých blízkych osôb) a príčinná súvislosť medzi protiprávnych konaním a neoprávneným zásahom. Podľa názoru žalovanej žalobcovia v predmetnom konaní nepreukázali takú závažnú ujmu odôvodňujúcu priznanie nemajetkovej ujmy v rozsahu spolu vo výške 75 000 eur. Podľa Uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011 platí, že „Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných, a to manžela a deti, a ak ich niet, o rodičov.“ V tejto súvislosti žalovaná poukázala, že z výpovede žalobkyne v 1. rade a aj svedkov S. I. (matky nebohého) a C. I. (brata nebohého) vyplýva, že žalobkyňa v 1. rade a nebohý neboli zosobášení a žili spolu ako druh a družka v období 7 mesiacov pred narodením žalobcu v 4. rade dňa XX.XX.XXXX do dňa dopravnej nehody, ktorá sa udiala dňa XX.XX.XXXX. Ďalej žalovaná poukázala na skutočnosť vychádzajúc zo žalobcami predložených dôkazov, že k určeniu otcovstva maloletých žalobcov v 2., 3. a 4. rade došlo až v priebehu uvedeného konania, kedy právny zástupca predložil tunajšiemu súdu Rozsudok Okresného súdu Levice sp. zn. 10Pc/17/2020-67 zo dňa 27.04.2021. Žalobcovia tým neuniesli v rozhodujúcom čase plynutia premlčacej doby nároku na náhradu nemajetkovej ujmy dôkazné bremeno ohľadom vzťahu s nebohým. Žalovaná má za to, že požadovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyňou v 1. rade (30 000 eur) je sama o sebe neprimerane vysoká. Zmyslom náhrady nemajetkovej umy nie je kompenzovať fyzickú absenciu zomrelého, ale pokúsiť sa pozostalým nahradiť nemateriálnu ujmu prejavujúcu sa v ich subjektívnych pocitoch. Žalovaná podotkla, že priznávanie premrštených súm titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch by nemalo predstavovať prostriedok neoprávneného obohacovania sa. Pokiaľ ide o uplatnené nároky ostatných žalobcov v 2., 3. a 4. rade (po 15 000 eur) musí súd prvej inštancie vyhodnotiť ich vzťahy s nebohým otcom, rozdiely vo vzťahoch medzi jednotlivými žalobcami v 2., 3. a 4. rade a ich nebohým otcom (a to aj s ohľadom na obdobie, ktoré jednotliví žalobcovia v 2., 3. a 4. rade žili s nebohým v spoločnej domácnosti) a tomu prispôsobiť primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy. Nakoľko vo vzťahoch medzi žalobcami v 2., 3. a 4. rade a ich nebohým otcom boli rozdiely, nemôže súd priznať žalobcom v 2., 3. a 4. rade rovnakú sumu náhrady

nemajetkovej ujmy v peniazoch. S ohľadom na výpoveď vinníka dopravnej nehody S. G. na pojednávaní dňa 17.10.2023 vyplýva, že je potrebné prihliadať na jeho neúmyselné konanie ako aj jeho skromné majetkové pomery, vrátane vyjadrenia ľútosti. Zohľadniť treba už len samotné morálne zadosťučinenie, ktoré bolo žalobcom poskytnuté právoplatným trestným rozhodnutím. Prihliadať pritom treba aj na skutočnosť, že k zásahu do osobnostných práv žalobcov nedošlo úmyselným konaním vinníka dopravnej nehody, ale jeho nedbanlivosťou. Dôležitým aspektom pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sú pritom aj majetkové pomery pôvodcu zásahu (v danom prípade vinníka dopravnej nehody), aby prisúdená náhrada nemajetkovej ujmy preňho neznamenala ekonomickú likvidáciu. Žalovaná si v nadväznosti na obsah citovanej Zápisnice o výsluchu obvineného zo dňa 21.01.2020 a ďalšie okolnosti známe stranám sporu z trestného spisu (súd na pojednávaní dňa 17.10.2023 strany sporu oboznámil s obsahom niektorých listín) dovoľuje uviesť, že podľa jej názoru nebohý G. I., tým že nebol pripútaný, výraznou mierou prispel k poškodeniu svojho zdravia s následkom smrti. Ostatná posádka motorového vozidla, ktorá bola pripútaná neutrpela žiadne vážne zranenia. Žalovaný žiada konajúci súd, aby prihliadol v rámci posúdenia výšky nemajetkovej ujmy na uvedenú okolnosť.

17. Žalobcovia dňa 22.02.2024 sa vyjadrili v záverečnej reči písomnou formou, kde odkázali na rozsudok Najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 6 MCdo 1/2016, podľa ktorého na zasadnutí občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu konanom 9. októbra 2018 bol schválený na uverejnenie v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky a následne i uverejnený pod č. 61 s nasledovnými právnymi vetami: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla.“ a „V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“ Okresný súd Levice sudkyňou Mgr. Janou Kosorínovou v právnej veci navrhovateľky: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, v konaní zastúpená JUDr. Petrom Pompom, advokátom, I. advokátska kancelária s.r.o., Na letisko 100, Poprad proti opatrovníkovi: C. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, o návrhu na určenie otcovstva k mal. deťom: 1. E. B., nar. XX.XX.XXXX, 2. F. B., nar. XX.XX.XXXX a 3. G. B., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpených Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, takto rozhodol: I. U r č u j e s a, že G. I., nar. XX.XX.XXXX v M., štátny občan SR, r. č. XXXXXX/XXXX, zom. XX.XX.XXXX v Nitre je otcom: - mal. E. B., nar. XX.XX.XXXX v Leviciach, r. č. XXXXXX/XXXX - mal. F. B., nar. XX.XX.XXXX v Leviciach, r. č. XXXXXX/XXXX - mal. G. B., nar. XX.XX.XXXX v Leviciach, r. č. XXXXX/XXXX z matky A. B., nar. XX.XX.XXXX v Poprade, štátny občan SR, r. č. XXXXXX/XXXX. V písomnom návrhu, ako i na pojednávaní žalobkyňa v 1. rade poukázala na to, že s označeným otcom mal. detí si vytvorili spoločnú domácnosť v r. 2010, pričom spolu žili až do jeho tragickej smrti. Počas jeho života zanedbali uznanie otcovstva, avšak plánovali svadbu a chceli dať do poriadku otcovstvo. Celá rodina o ich vzťahu vedela. Označený muž sa riadne podieľal na starostlivosti o mal. deti, finančne rodinu zabezpečoval. 2 10Pc/17/2020 Je vylúčené, aby otcom detí bol iný muž, nakoľko žalobkyňa v 1. rade ako matka s iným mužom pohlavné styky v rozhodnom čase nemala. Vo veci, ktorá sa prejednáva pred súdom sú žalobcovia najbližší príbuzní k nebohému druhovi a otcovi, ktorý poskytoval, tak hmotné zabezpečenie, teda si plnil svoju vyživovaciu povinnosť k deťom, zaopatrovaciu povinnosť, poskytnutím starostlivosti a citovej podpory k svojej rodine, teda svojej družke a svojim spoločným deťom, ktoré sa narodili z toho partnerského vzťahu, druha a družky. Predmetom civilného konania je teda určenie intenzity vzájomných citových vzťahov, aj podľa stupňa príbuzenstva a či tvorili tieto osoby spoločnú domácnosť, teda či ju viedli a určenie výšky finančného zadosťučinenia na zmiernenie následkov straty a pretrhnutia rodinných väzieb medzi príbuznými osobami v priamom rade. Z vyššie uvedeného bolo v tomto konaní preukázané, že žalobcovia sú aktívne legitimovaní k podaniu takejto žaloby a bola preukázaná pasívna legitimácia žalovanej. K samotnej výške nemajetkovej náhrady žalobcovia poukázali na judikatúru, ktorá sa týka tejto právnej otázky a je v zásade na sudcovskom uvážení podľa skutkového stavu veci jej určenie. Žaloba vychádza z tejto judikatúry. Vzhľadom k tej skutočnosti, že od podania žaloby ubehlo niekoľko rokov, by táto výška mala aj zohľadňovať inflačný vývoj v ekonomike a jej dopad na zaobstarávanie základných životných potrieb, ako sú poskytovanie výživy, stravy, ošatenia, bývania a životných nákladov.

18. Na nariadené pojednávanie dňa 28.03.2024 sa právny zástupca žalovanej nedostavil, predvolanie mal riadne a včas doručené dňom 08.03.2024, neúčasť súdu ospravedlnil písomným podaním zo dňa 25.03.2024, o odročenie nepožiadal, a preto súd vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti právnej zástupkyne žalovanej.

19. Súd vo veci vykonal dokazovanie a to najmä: oznámením žalovanej k mimosúdnej dohode, poistnej udalosti XXXXXXXXXX zo dňa 12.02.2020 právnemu zástupcovi žalobcov, úmrtným listom na G. I., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, potvrdením Obce C. zo dňa 22.07.2019 pod č.: 14/2019, krstným listom na maloletého G. B., nar. XX.XX.XXXX, rodným listom na maloletého G. B., nar. XX.XX.XXXX, krstným listom na maloletého F. B., nar. XX.XX.XXXX, rodným listom na maloletého F. B., nar. XX.XX.XXXX, krstným listom na maloletú E. B., nar. XX.XX.XXXX, rodným listom na maloletú E. B., nar. XX.XX.XXXX, návrhom matky na určenie otcovstva zo dňa 24.02.2020, uznesením Okresného súdu Levice zo dňa 13.03.2020 sp. zn. 17Pc/2/2020 – 26, rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. marca 2019 sp. zn. 3Cdo/230/2017, rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 31. júla 2017 sp. zn. 6MCdo/1/2016, Nálezom Ústavného súdu zo dňa 05. decembra 2018 sp. zn. II. ÚS 695/2017 – 45, potvrdením o poberaní prídavku na dieťa za kalendárny rok 2020 a o poberaní rodičovského príspevku za kalendárny rok 2020 žalobkyňou v 1. rade, oznámením Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Levice zo dňa 14.05.2020, potvrdením Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Levice zo dňa 14.05.2020 o poberaní rodičovského príspevku, potvrdením Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Levice o poberaní rodičovského príspevku žalobkyňou v 1. rade za kalendárny rok 2019 a 2020, potvrdením Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Levice zo dňa 14.05.2020 o poberaní prídavku na dieťa za kalendárny rok 2019 a 2020, oznámením OR PZ Levice, Okresný dopravný inšpektorát Levice zo dňa 21.05.2020, oznámením Okresného úradu Levice, katastrálny odbor zo dňa 21.05.2020, oznámením Sociálnej poisťovne zo dňa 05.06.2020, fotokópiou návrhu matky na určenie otcovstva a návrhu na ustanovenie opatrovníka súdom spísaný dňa 13.01.2020, návrhom matky na určenie otcovstva, čiastočné späťvzatie zo dňa 30.01.2020, uznesením Okresného súdu Levice zo dňa 13.03.2020 sp. zn. 17Pc/2/2020 – 26, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14.05.2020, uplatnením nároku za škodu na zdraví zo dňa 17.09.2017 vo veci S. G. ako poškodeného pri dopravnej nehode, oznámením Generali Poisťovňa, a.s. právnemu zástupcovi žalobcov k mimosúdne dohode, oznámením o postúpení škodovej udalosti zo dňa 27.09.2019, oznámením právneho zástupcu žalobcov GENERALI POISŤOVŇA, a.s. ohľadne škodovej udalosti a nároku na nemajetkovú ujmu, oznámením škodovej udalosti zo dňa 07.01.2020 právnym zástupcom žalobcov spoločnosti Generali Poisťovňa, a.s., hľadaním poisťovateľa podľa EČV, oznámením škody z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zo dňa 31.10.2019, reláciou dopravnej polície o priebehu dopravnej nehody, základnými údajmi o evidencii osobného motorového vozidla s evidenčným číslom: K. XXX L., zaslaním žiadosti o reláciu dopravnej nehody zo dňa 31.12.2019 OR PZ Nitra pre VOTUM, a.s., záznamom dopravnej nehody zo dňa 21.06.2019 vo veci vedenej na Okresnom dopravnom inšpektoráte Nitra číslo ČVS: ORP-115/DI-NR-2019, zápisnicou z pojednávania zo dňa vo veci vedenej na Okresnom súde v Leviciach pod sp. zn. 10Pc/17/2020 zo dňa 22.09.2020 a zo dňa 27.04.2021, žiadosťou o preskúmanie postupu policajta zo dňa 03.01.2020, rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 27. apríla 2021 sp. zn. 10Pc/17/2020 – 67 a doložkou právoplatnosti k tomuto rozsudku, oznámením o možnosti preštudovania vyšetrovacieho spisu zo dňa 09.04.2020 adresovanú žalobkyni v 1. rade od OR PZ, Okresný dopravný inšpektorát Nitra, upovedomením Ministerstva vnútra SR OR PZ Levice zo dňa 10.01.2020 zaslaným právnemu zástupcovi žalobcov, predvolaním zo dňa 11.10.2019 adresovaným JUDr. Peter Pompa vo veci výsluchu svedka – poškodeného vo veci zastupovania A. B., zápisnicou o výsluchu svedka – poškodeného zo dňa 18.10.2019 vo veci OR PZ Nitra, Okresný dopravný inšpektorát, ČVS: ORP-115/DI-NR-2019, oznámením zo dňa 23.12.2021 vykonanom Generali Poisťovňa, a.s., prehlásením o procesnom nástupníctve zo dňa 20.12.2021, oznámením OR PZ Nitra zo dňa 24.01.2022, uznesením o začatí trestného stíhania zo dňa 21.06.2019 vo veci vedenej na OR PZ Nitra, Okresný dopravný inšpektorát Nitra ČVS: ORP-115/DI-NR-2019, odpoveďou OP Nitra zo dňa 16.02.2022, prehlásením o procesnom nástupníctve zo dňa 20.12.2021, oznámením OS Nitra zo dňa 04.08.2022 vo veci pod sp. zn. 4T/47/2020, výpisom z Obchodného registra ku dňu 21.11.2022 na Generali Poisťovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, výpisom z Obchodného registra zo dňa 17.05.2023 na GSK Financial, a. s., informáciami pre klienta – spotrebiteľa pred uzavretím zmluvy na diaľku, návrhom poistnej zmluvy pod č. 2406575841, potvrdením o poistení zodpovednosti pod č. 2406575841 u poisťovateľa Generali Poisťovňa, a.s., Všeobecnými poistnými podmienkami pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla PZP13, informačným dokumentom o poistnom produkte GENERALI, podstatným obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 4T/47/2020 a to najmä: uznesením o začatí trestného stíhania, výsluchom vodiča S. G. zo dňa 21.06.2019, znaleckým posudkom Ing. Josefa Veverku pod č. 87/2019 zo dňa 01.10.2019, evidenčnou kartou vozidla, zápisnicou o výsluchu svedka poškodenej zo dňa 18.10.2019, znaleckým posudkom MUDr. Richard Kóša č. 29/2019 a MUDr. Rastislav Rozboril, PhD. č. 74/2019, uznesením na čl. 211 – 15, evidenčnou kartou, zápisnicou o výsluchu obvineného a zápisnicou o výsluchu poškodenej zo dňa

21.01.2020, podaním obžaloby, upovedomením o podaní obžaloby, právoplatným trestným rozkazom vydaným Okresným súdom v Nitre dňa 13.07.2020 pod sp. zn. 4T/47/2020 – 371, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.08.2020, podstatným obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Levice pod sp. zn. 17Pc/2/2020 a to najmä: návrhom matky na určenie otcovstva a návrhom na ustanovenie opatrovníka súdom, čiastočným späťvzatím návrhu, uznesením o ustanovení opatrovníka, podstatným obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Levice pod sp. zn. 10Pc/17/2020 a z neho najmä: návrhom matky na určenie otcovstva, právoplatným uznesením o ustanovení opatrovníka maloletým deťom a právoplatným rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 27. apríla 2021 sp. zn. 10Pc/17/2020 – 67, ktorý nadobudol právoplatnosť 06.07.2021.

20. Podľa § 162 ods. 1 písm. a) CSP súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť.

21. Podľa § 162 ods. 3 CSP o zamietnutí návrhu na prerušenie konania súd rozhodne spolu s rozhodnutím vo veci samej.

22. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (účinný od 30.01.2019 do 30.11.2019) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

23. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

24. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

25. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

26. Podľa § 16 Občianskeho zákonníka kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

27. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

28. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

29. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

30. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

31. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

32. Podľa Článku 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. (účinná od 01.07.2023 do 31.12.2024) Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

33. Podľa Článku 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

34. Podľa Článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

35. Podľa Článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

36. Slovenská republika je zmluvnou stranou Dohovoru o ochrane ľudský práv a základných slobôd zo dňa 04.11.1950 majúceho ako mnohostranná medzinárodná zmluva status analogický s ústavnými zákonmi.

37. Podľa Článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zo dňa 04.11.1950 každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

38. Žalobcovia v 1. rade až 4. rade sa domáhali podanou žalobou, ktorá došla konajúcemu súdu dňa 04.05.2020, aby súd uložil žalovanej Generali Poisťovňa, a. s. so sídlom 841 04 Bratislava, Lamačská cesta 3/A, IČO: 35 709 332, zaplatiť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej usmrtením druha žalobkyne v 1. rade pri dopravnej nehode vo výške 30 000 eur a maloletým žalobcom v 2., 3. a 4. rade po 15 000 eur z titulu úmrtia ich otca G. I., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX.

39. Žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním zo dňa 02.08.2022 súdu písomne oznámila, že došlo k právnej skutočnosti v zmysle § 80 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, s ktorou je spojený prevod práv a povinností, o ktorých sa koná v tomto spore z dôvodu, že dňa 17.12.2021 s účinnosťou od 24:00 hod. dňa 19.12.2021 uzatvorila Generali Česká pojisťovna a.s. so sídlom v Českej republike, 110 00 Praha 1, Spálená 75/16, Nové Město, IČO: 45 272 956, zapísaná v Obchodnom registri vedenom Mestským súdom v Prahe pod spisovou značkou B 1464 konajúca prostredníctvom Generali Poisťovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, IČO: 54 228 573, so sídlom 841 04 Bratislava, Lamačská cesta 3/A, zmluvu o predaji podniku, ktorej súčasťou bol prevod celého poistného kmeňa a celého zaisteného kmeňa Generali Poisťovňa ako aj všetkých pohľadávok a záväzkov Generali Poisťovňa a zároveň prehlásila, že práva a povinnosti dotknuté predajom podniku Generali Poisťovňa bude vykonávať prostredníctvom svojej organizačnej zložky zriadenej v Slovenskej republike.

40. Na základe zmluvy o predaji podniku Okresný súd Levice uznesením zo dňa 21.11.2022 spisová značka 13C/17/2020 – 346 podľa § 80 ods. 1, 2, 3 CSP rozhodol o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom žalovanej Generali Česká pojišťovna, a.s., so sídlom v Českej republike, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Spálená 75/16, IČO: 452 72 956, konajúca na území SR prostredníctvom: Generali Poisťovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom 841 04 Bratislava, Lamačská cesta 3/A, IČO: 54 228 573, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 21.12.2022.

41. Dňa 13.07.2022 bol predložený zákonnému sudcovi návrh na ustanovenie kolízneho opatrovníka (blízku osobu) podľa § 31 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov maloletým žalobcom v 2., 3. a 4. rade, nakoľko bol možné stret záujmov medzi záujmami maloletých žalobcov v 2., 3. a 4. rade a žalobkyňou v 1. rade, ktorá je zákonným zástupcom maloletých žalobcov.

42. Okresný súd Levice uznesením zo dňa 17.10.2022 spisová značka
11P/117/2022 – 15 výrokom č. I. súd bez návrhu začal konanie o ustanovenie kolízneho opatrovníka maloletým deťom: E. B., nar. XX.XX.XXXX, F. B., nar. XX.XX.XXXX a G. B., nar. XX.XX.XXXX a výrokom č. II. ustanovil maloletej E. B., nar. XX.XX.XXXX, maloletému F. B., nar. XX.XX.XXXX a maloletému G. B.,

nar. XX.XX.XXXX, kolíznu opatrovníčku H. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., C. XX, ktorá bude maloleté deti zastupovať v konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod spisovou značkou 13C/17/2020, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 09.11.2022.

43. Žalovaná vo svojom vyjadrení zo dňa 14.07.2020 navrhla prerušiť súdne konanie podľa § 162 ods. 1 písm. a) CSP až do právoplatného skončenia konania o určení otcovstva.

44. Rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 27. apríla 2021 spisová značka 10Pc/17/2020 – 67 bolo určené, že G. I., nar. XX.XX.XXXX v Poprade, štátny občan SR, r. č. XXXXXX/XXXX, zomr. dňa XX.XX.XXXX v Nitre, je otcom mal. E. B., nar. XX.XX.XXXX v Leviciach, r. č. XXXXXX/XXXX, mal. F. B., nar. XX.XX.XXXX v Leviciach, r. č. XXXXXX/XXXX a mal. G. B., nar. XX.XX.XXXX v Leviciach, r. č. XXXXXX/XXXX, z matky A. B., nar. XX.XX.XXXX v Poprade, štátny občan SR, r. č. XXXXXX/XXXX, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06.07.2021.

45. Právoplatne ukončené konanie o určenie otcovstva k maloletým žalobcom v 2., 3. a 4. rade, nebol daný dôvod na prerušenie konania, týmto konaním maloletí žalobcovia osvedčili v súdnom konaní svoju aktívnu vecnú legitimáciu.

46. Žalovaná vo vyjadrení zo dňa 14.07.2020 žiadala, aby súd prerušil konanie podľa § 162 ods. 1 písm. a) CSP až do právoplatného skončenia trestného konania, ktoré sa vedie na Okresnom riaditeľstve policajného zboru v Nitre pod ČVS: ORP-115/DI-NR-2019.

47. Z pripojeného vyšetrovacieho spisu vedenom na Okresnom riaditeľstve PZ v Nitre, Okresný dopravný inšpektorát, pod číslom ČVS: ORP-115/DI-NR-2019, je zrejmé, že trestná vec vedená na Okresnom súde Nitra pod spisovou značkou 4T/47/2020 bola právoplatne meritórne rozhodnutá trestným rozkazom zo dňa 13. júla 2020 spisová značka
4T/47/2020 – 371, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 19.08.2020, a preto nebol daný dôvod na prerušenie konania.

48. Podľa § 162 ods. 3 CSP o zamietnutí návrhu na prerušenie konania súd rozhodol spolu s rozhodnutím vo veci samej, nakoľko konanie o určenie otcovstva ako aj trestná vec boli právoplatne meritórne rozhodnuté a neboli žiadne dôvody na prerušenie konania ku dňu rozhodnutia súdu v tejto veci.

49. Žalovaná vo vyjadrení zo dňa 14.07.2020 poukázala na absenciu pasívnej vecnej legitimácie. Žalovaná nie je subjektom, ktorý by bol nositeľom hmotnoprávnej zodpovednosti za ujmu spôsobenú žalobcom. Žalobcovia nepreukázali akým spôsobom mala žalovaná zasiahnuť do osobnostných práv žalobcov a nenaplnili zákonné formálne a materiálne požiadavky žaloby v zmysle § 132 ods. 1 CSP.

50. V prvom rade sa súd zaoberal otázkou pri posúdení pasívnej vecnej legitimácie žalovanej, či nároky žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnené voči žalovanej sú podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o doplnení niektorých zákonov, kryté z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

51. Vodič S. G. viedol osobné motorové vozidlo značky Škoda Octavia s EČ: K. XXX L. dňa XX.XX.XXXX v čase o 06:25 hodine viedol v katastri obce Vráble na ceste I. triedy číslo v smere od obce Telince na Vráble osobné motorové vozidlo značky Škoda Octavia s EČ: K. XXX L. a pred ním viedol vozidlo značky Scania R 450 s maďarským evidenčným číslom M. s návesom značky Krone SD s maďarským evidenčným číslom V. vodič P. N., ktorý prudko brzdil z dôvodu čiastočného vjazdu neznámeho oprotiidúceho vozidla do jeho jazdného pruhu, pričom na náhle brzdenie S. G. nesprávne zareagoval, keď brzdil len s výrazne nižšou hodnotou spomalenia ako bola hodnota maximálne dosiahnuteľného brzdného spomalenia, v dôsledku čoho došlo k čelnému nárazu vozidla Škoda Octavia do zadnej časti návesu značky Krone SD a následne do zadnej časti vozidla Škoda Octavia narazilo čelne vozidlo Škoda Felícia s EČ: N. XXX B., ktoré viedol J. M. za vozidlom Škoda Octavia, pričom následkom čelného nárazu vozidla Škoda Octavia do zadnej časti návesu značky Krone SD utrpel spolujazdec vo vozidle Škoda Octavia G. I. viaceré zranenia vrátane pomliaždenia mozgu a zakrvácania medzi mozgové blany pri viacpočetných zlomeninách lebky a tvárových kostí, na následky ktorých v predmetný deň zomrel.

52. Osobné motorové vozidlo Škoda Octavia s EČ: K. XXX L., VIN č. karosérie U., bolo v čase dopravnej kolízie poistené u žalovanej na základe návrhu poistnej zmluvy č. 2406575841 zo dňa 29.11.2018 a Potvrdenia o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti č. 2406575841 s dobou platnosti poistenia od 29.11.2018 – 28.11.2019, ktoré listiny vrátane Všeobecných poistných podmienok pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu boli doložené do spisu, pričom okolnosti, že osobné motorové vozidlo v čase dopravnej kolízie bolo poistené na základe platnej poistnej zmluvy u žalovanej nebolo nikým rozporované.

53. Súdny dvor (druhá komora) Európskej únie dňa 24.10.2013 rozsudkom vo veci
C-22/12 rozhodol tak, že článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS zo dňa 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS zo dňa 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES zo dňa 11.5.2005 a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo dňa 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Vychádzajúc z rozsudku Súdneho dvora, súd konštatuje, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným zmluvným poistením motorového vozidla. Náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým obetí dopravnej nehody slovenská právna úprava priznáva podľa zákonného ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Za stavu, že právo umožňuje žalobcom požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. („Usmrtenie človeka je vážnym zásahom do súkromia a duševného zdravia blízkych osôb a zakladá právo na náhradu škody na zdraví vo všetkých jej formách vrátane nemajetkovej ujmy s priamym nárokom proti poisťovateľovi“ – rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.3.2016 sp. zn. 21Cob/60/2015).

54. Povinnosť plniť má žalovaná, nakoľko držiteľ a vlastník osobného motorového vozidla U. Q., Q. so sídlom XXX XX K., G. XXXXX/XX, si riadne uhradil povinné zmluvné poistenie, ktorá skutočnosť v súdnom konaní nebola rozporovaná, motorové vozidlo bolo poistené u žalovanej.

55. Vodič S. G. na pojednávaní dňa 17.10.2023 potvrdil, že žalobcom neposkytol žiadnu finančnú, peňažnú, satisfakciu za úmrtie druha žalobkyni v 1. rade a mal. deťom, žalobcom v 2., 3. a 4. rade, ktorým zahynul pri dopravnej nehode ich otec G. I., uviedol, že je nemajetný, nemá žiadny majetok a nevie preto žalobcom uhradiť peňažnú kompenzáciu, ktorú si uplatňujú vo výške 75 000 eur v tomto súdnom konaní od žalovanej.

56. Po rozsudku Súdneho dvora vo veci Haasová C-22/12 by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že ak vnútroštátne právo priznáva právo na náhradu nemajetkovej ujmy pri usmrtení osoby prevádzkou motorového vozidla, tak štát musí zabezpečiť právnu úpravu o poistnom krytí takejto ujmy. Súd sa preto nestotožňuje so stanoviskom Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 31.5.2016 číslo MF/014548/2016-613, v ktorom poukazuje na to, že Slovenská republika „takýto typ odškodnenia nemá zavedený zatiaľ v civilnom práve, pričom ak je záujem chrániť pozostalých a to nielen po dopravných nehodách bolo by vhodné zaviesť podobný inštitút aj do slovenského civilného práva.“

57. Pasívna vecná legitimácia žalovanej vyplýva z aplikácie ustanovenia § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení. Z poistenia zodpovednosti má poistený právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 Zákona o povinnom zmluvnom poistení. Zásah do osobnostných práv žalobcov, v dôsledku ktorého utrpeli ujmu, bol spôsobený prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu u žalovanej. Žalobcom preto svedčí právo, aby im žalovaná ako poisťovateľ nahradila žalobou uplatňovaný nárok.

58. Povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovými vozidlami je zabezpečená a definovaná právnou úpravou Európskej únie (rozsudok SD C-22/12 Haasová, bod 39). Preto otázku pasívnej vecnej legitimácie žalovanej je potrebné riešiť v súlade s komunitárnym právom. Tzv. motorové smernice, akými je smernica Rady 72/166/EHS zo dňa 24.04.1972 v aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, smernica Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktorá bola zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.5.2005 a smernica Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel ako aj smernica Rady 209/103/ES zo 16.09.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel majú za cieľ zabezpečenie voľného pohybu motorových vozidiel na území Európskej únie, vrátane osôb v týchto vozidlách a na druhej strane aj zabezpečenie porovnateľného zaobchádzania s poškodenými účastníkmi nehôd, ktoré sú spôsobené týmito vozidlami a to bez ohľadu na miesto dopravnej kolízie na území jednotlivých štátov v rámci Európskej únie.

59. Tieto vyššie citované motorové smernice ukladajú povinnosť členským štátom zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel pokryli poistením. Ustanovenia vnútroštátneho práva nemôžu pritom odňať dotknutým smerniciam potrebný účinok. Členské štáty majú garantovať, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením motorového vozidla.

60. Pre účely povinného zmluvného poistenia je potrebné vykladať pojem škoda tak, že sem patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých a teda aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Dotknutý zákon bol výsledkom transpozícii smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16.09.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti.

61. Aj podľa rozsudku Súdneho dvora vo veci Drozdovs C-277-12, smernica Rady 72/166/EHS a smernica Rady 84/5/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokryť aj náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá bola spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo. Tu súd poukazuje na to, že v danom prípade nejde o priamu aplikáciu smerníc, ale o metódu výkladu, ktorá sa vzťahuje na oblasť harmonizovanú právom Európskej únie.

62. Vychádzajúc z uznesenia Ústavného súdu SR spisová značka III. ÚS 666/2016, súd ešte dodáva, že podľa čl. 7 ods. 2 ústavy Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2 ústavy. Národná rada Slovenskej republiky tak síce zostáva stále jediným vnútroštátnym zákonodarným orgánom (čl. 72 ústavy), nie však jediným orgánom oprávneným normovať obsah spoločenských vzťahov na úrovni zákonnej sily. Za určitých okolností teda aj súdy musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu únijného tvorcu zodpovedajúcej právnej regulácie, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy správania subjektov práva v právnych vzťahoch postavená na roveň, ba niekedy aj nad vôľu zákonodarcu. Formulovaná požiadavka má svoj základ v samotnej ústave, ktorá v čl. 144 ods. 1 sudcom pri rozhodovaní nepredpisuje len viazanosť zákonom ako kvalifikovaným výsledkom realizácie vnútroštátnej zákonodarnej moci, ale aj viazanosť ústavou (teda i jej čl. 7 ods. 2) i samotnou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 ústavy. Vychádzajúc z uvedeného potom ústavný súd v obdobnej veci dospel k záveru, ak súd rozsudkom presiahol medze výkladu zákona (§ 4 PZP) podaného v súlade s príkazom na výklad a uplatňovanie zákona v súlade s Ústavou SR, keď žalovaného zaviazal na zaplatenie nemajetkovej ujmy, teda žalovanému priznal viac povinností, než aké mu vyplývajú z

vnútroštátneho predpisu, je potrebné uviesť, že takáto interpretácia zákonov súdom je tak ústavne konformná, ako aj eurokonformná.

63. Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie nastal zásadný prelomom v procese kontinuálneho vývoja právneho poriadku i jeho interpretácie, pretože okrem vnútroštátneho zákonodarcu, je doň oprávnený svoju vôľu presadzovať aj únijný normotvorca. Pre aplikačnú prax vnútroštátnych orgánov verejnej moci daných právomocou rozhodovať v individuálnych prípadoch to znamená, že stabilita právnych vzťahov a právna istota dôvodne vyžadujú hoci aj zotrvať na právnych konceptoch vyvinutých pred vstupom do Európskej únie, ale ak ide o sféru regulácie únijným normotvorcom, je potrebné túto konfrontovať s regulačnými predstavami vnútroštátneho zákonodarcu a v prípade zistenia odchýlky vyvinúť maximálnu snahu o uprednostnenie cieľa stelesneného v právne záväzných aktoch Európskej únie. Práve smernice ako typová kategória predpisov sekundárneho práva sú (na rozdiel od nariadení) typické absenciou priamej uplatniteľnosti voči fyzickým osobám a právnickým osobám v jednotlivých členských štátoch. Podľa čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „zmluva o fungovaní EÚ“) je smernica záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Štandardným prostriedkom dosahovania cieľa stanoveného smernicou je zmena právnej úpravy, ku ktorej pristúpi vnútroštátny zákonodarca. Avšak pre prípad, že túto svoju povinnosť nesplní, vyvinula rozhodovacia prax Súdneho dvora teóriu priameho účinku smerníc a nepriameho účinku smerníc. Pre posudzovaný prípad možno uvažovať len o nepriamom účinku smerníc, ktorý zakladá rozhodnutie Súdneho dvora vo veci Marleasing SA (C-106/89) s odvolaním sa na prejudikatúru vo veci Von Colson a Kamann (C-14/83). Podľa tohto rozhodnutia pri aplikácii vnútroštátneho práva bez ohľadu na to, či aplikované ustanovenia boli schválené pred alebo po smernici, vnútroštátny súd povolaný na výklad vnútroštátneho práva je povinný interpretovať ho, nakoľko je to možné vo svetle dikcie (textu) a účelu smernice, aby sa dosiahol výsledok sledovaný smernicou a tým zabezpečil súlad s tretím odsekom čl. 189 Zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva (čl. 288 ods. 3 zmluvy o fungovaní EÚ). Vychádzajúc z uvedeného, ak slovenský zákonodarca do zákonného pojmu „škoda“ použitého v Zákone o povinnom zmluvnom poistení, a teda do rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v zmysle uvedeného zákona nezahrnul aj nemajetkovú ujmu a jej poistné krytie, dostáva sa vzhľadom na záväzný výklad zodpovedajúcich smerníc do rozporu so zámerom tvorcu únijnej právnej regulácie identifikovaným Súdnym dvorom. Všeobecné súdy konajúce sú preto v takýchto prípadoch povinné skúmať možnosť implementácie eurokonformného výkladu prostredníctvom tzv. nepriameho účinku relevantnej únijnej regulácie. Súdny dvor požaduje od vnútroštátnych súdov, aby práve v prípade nesplnenia povinnosti riadnej transpozície smernice členským štátom vykladali ustanovenia vnútroštátneho práva „v čo najvyššej možnej miere tak, aby mohli byť použité v súlade s cieľmi tejto smernice“ (napr. rozsudok z 13. 07. 2000 vo veci Centrosteel, C-456/98). Ak teda z uvedených dôvodov súd dospel k záveru o možnosti extenzívneho výkladu pojmu škoda použitého v Zákone o povinnom zmluvnom poistení, ústavný súd tento záver nepovažoval za arbitrárny, ani inak ústavne neudržateľný.

64. Žalobcovia si nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy uplatnili v súdnom konaní riadne a včas. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. Zásah do práv žalobcov nastal momentom úmrtia smrti druha žalobkyne v 1. rade a otca maloletých detí ako žalobcov v 2., 3. a 4. rade, dňa XX.XX.XXXX. Žalobcovia si mohli svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vykonať prvýkrát dňa 22.06.2019. Od tohto dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila uplynutím dňa 21.06.2022. Žalobcami podaná žaloba v tejto veci došla na súd dňa 04.05.2020. Je zrejmé, že nárok žalobcov nie je premlčaný. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. novembra 2012 spisová značka 2Cdo 194/2011 „Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje.“ Žalobcovia si žalobou uplatnili nárok riadne a včas pred uplynutím premlčacej doby.

65. Q. G. I. – druha žalobkyne v 1. rade a otca maloletých žalobcov v 2., 3. a 4. rade, ktorý zahynul pri dopravnej nehode vo vozidle, ktoré viedol S. G. dňa XX.XX.XXXX, bola bez akýchkoľvek pochybností nečakaná a šokujúca, čím došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov v 1. až 4. rade, spočívajúceho v obmedzení ich súkromného a rodinného života, pričom žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže byť dostatočná.

66. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že vodič S. G. dňa XX.XX.XXXX v čase o 06:25 hodine viedol v katastri Obce Vráble na ceste I. triedy číslo 51 v smere od Obce Telince na Vráble osobné motorové vozidlo značky Škoda Octavia EČ:
K. XXX L. a pred ním viedol vozidlo značky Scania R 450 s maďarským EČ: M. XXX s návesom značky Krone SD s maďarským EČ: V. vodič P. N., ktorý prudko brzdil z dôvodu čiastočného vjazdu neznámeho oprotiidúceho vozidla do jeho jazdného pruhu, pričom na náhle brzdenie obvinený nesprávne zareagoval, keď brzdil len s výrazne nižšou hodnotou spomalenia ako bola hodnota maximálne dosiahnuteľného brzdného spomalenia, v dôsledku čoho došlo k čelnému nárazu vozidla Škoda Octavia do zadnej časti návesu značky Krone SD a následne do zadnej časti vozidla Škoda Octavia narazilo čelne vozidlo Škoda Felícia EČ: N. XXX B., ktoré viedol J. M. za vozidlom Škoda Octavia, pričom následkom čelného nárazu Škoda Octavia do zadnej časti návesu značky Krone SD vo vozidle Škoda Octavia utrpel spolujazdec G. I. viaceré zranenia vrátane pomliaždenia mozgu a zakrvácania medzi mozgové blany pri viacpočetných zlomeninách lebky a tvárových kostí, na následky ktorých v predmetný deň zomrel, teda inému z nedbanlivosti S. G., nar. XX.XX.XXXX spôsobil smrť, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, za čo bol právoplatne odsúdený Okresným súdom Nitra trestným rozkazom zo dňa 13. júla 2020 pod spisovou značkou 4T/47/2020 – 371 podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona zistiac poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmeno j), l) Trestného zákona a nezistiac priťažujúcu okolnosť podľa § 37 Trestného zákona, s použitím § 38 odsek 2, 3 Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.08.2020.

67. Súd vykonal aj dokazovanie výsluchom svedkov navrhnutých žalobcami: C. I. (bratom zomr. G. I.), S. I. (matkou zomr. G. I.), vodičom S. G.. Zo svedeckých výpovedí mal súd za preukázané, že nebohý G. I. chýba svojej družke, žalobkyni v 1. rade, ako aj maloletým deťom, žalobcom v 2., 3. a 4. rade. Nebohý G. sa o maloleté deti staral, rodinu finančne zabezpečoval. Žalobkyňa v 1. rade, družka zomretého G., žila ako druh a družka ešte pred narodením prvého spoločného dieťaťa G. B. (nar. XX.XX.XXXX), na adrese C. XXX. Žalobkyňa v 1. rade spoločne hospodárila s druhom G., druh bol manuálne zručný, vykonával práce okolo nehnuteľnosti, v ktorej žili vrátane murárskych prác, spolužitie žalobkyne v 1. rade a jej druha G. bolo harmonické, usporiadané. Maloletým deťom otec preukázateľne chýba. K námietke žalovanej, či žalobkyňa v 1. rade s nebohým druhom G. I. a ich spoločnými troma maloletými deťmi žili v spoločnej domácnosti, súd poukazuje na svedecké výpovede v konaní, výpoveď žalobkyne v 1. rade a potvrdenie Obce C. zo dňa 22.07.2019, ktorá Obec potvrdila, že žalobcovia s nebohým G. I. žili v spoločnej domácnosti na adrese C. XXX a vychovávali spolu maloletých žalobcov v 2., 3. a 4. rade.

68. V prejednávanej veci súd vychádzal z ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka, ktorý priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu proti zásahom do osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Súčasťou práva na ochranu osobnosti je i právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahŕňa aj právo fyzickej osoby na spolužitie s ďalšími osobami, konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté jej osobnostné práva. Je ním tak aktívne konanie, ako aj pasívne správanie, ktoré má v zákone uvedené znaky. Takýmito znakmi sú predovšetkým neoprávnenosť zásahu a jeho objektívna spôsobilosť negatívneho dopadu na chránené osobnostné práva fyzickej osoby. Medzi neoprávneným zásahom a poškodením (ohrozením) niektorého z osobnostných práv musí byť vzťah príčinnej súvislosti. Ak určité konanie vykazuje zákonné znaky zásahu do chránených osobnostných práv, má fyzická osoba právo najmä domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov a aby jej bolo poskytnuté primerané zadosťučinenie podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

69. Občianskoprávnu ochranu telesnej integrity človeka (ochrana života a zdravia) zabezpečuje predovšetkým Ústava SR. Podľa čl. 16 Ústavy každý má právo na život, ľudský život je hodný ochrany už pred narodením, nikto nesmie byť pozbavený života. Ochrany života a zdravia sa týkajú tiež ustanovenia šiestej časti Občianskeho zákonníka, kde sa upravuje prechádzanie hroziacim škodám (§ 415 až 419) a zodpovednosti za škodu (§ 420 až 450).

70. Na vznik občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť splnené zákonné predpoklady. Týmito predpokladmi sú:
a) existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcu buď v porušení, či len ohrození osobnosti fyzickej osoby, v jej fyzickej a morálnej integrite,

b) neoprávnenosť (protiprávnosť) tohto zásahu,
c) existencia príčinnej súvislosti medzi zásahom a jeho neoprávnenosťou.
V danom prípade boli splnené všetky zákonné predpoklady na vznik občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu. Vodič S. G. technikou svojej jazdy spôsobil úmrtie G. I., pričom medzi neoprávnenosťou (protiprávnosťou) tohto zásahu a medzi zásahom je príčinná súvislosť.

71. V danom prípade ide o zodpovednosť objektívnu, bez ohľadu na zavinenie. Je nesporné, že k zásahu do osobnostných práv žalobcov ako aktívne legitimovanej strany sporu došlo v dôsledku spáchania nedbanlivostného prečinu usmrtenia životného partnera a otca detí žalobkyne v 1. rade a otca maloletých žalobcov v 2., 3. a 4. rade.

72. Zo znaleckého posudku č. 87/2019, ktorý vyhotovil znalec Ing. Josef Veverka dňa 01.10.2019 v trestnej veci vedenej na OR PZ Nitra, Okresný dopravný inšpektorát pod číslom ČVS: ORP-115/DI-NR-2019, vyplývajú hlavné príčiny vzniku dopravnej nehody. Znalec v znaleckom posudku ustálil, že z technického hľadiska príčinou vzniku dopravnej nehody bol spôsob a technika jazdy vodiča zn. Škoda Octavia, S. G., v ktorom sa viezol aj zomr. G. I., ktorý vodič na brzdenie pred ním jazdiacej a spomaľujúcej nákladnej súpravy reagoval brzdením s výrazne nižšou hodnotou spomalenia (2.0 ms – 2 + - 5%) ako bola hodnota maximálne dosiahnuteľného brzdného spomalenia (min. 7.0 ms – 2 + - 5%), v dôsledku čoho došlo k čelnému nárazu vozidla Škoda Octavia do zadnej časti návesu. Ďalej z tohto znaleckého posudku je zrejmé, že technickou príčinou nárazu vozidla značky Škoda Felícia do vozidla značky Škoda Octavia bolo zastavenie vozidla značky Škoda Octavia nárazom do návesu, čím sa skrátila brzdná dráha vozidla značky Škoda Felícia pre jeho bezpečné zastavenie za vozidlom značky Škoda Octavia. Znalec Ing. Veverka poukázal na to, že ak by vodič vozidla značky Škoda Octavia za podmienok zhodných ako počas nehodového deja – od začiatku brzdenia spomaľoval s maximálne dosiahnuteľným brzdným spomalením 7,0 ms – 2 + - 5 %, toto vozidlo by zastavilo vo vzdialenosti 58,7 m + - 5 % za nákladnou súpravou v mieste jej zastavenia. Vodič vozidla značky Škoda Octavia pre zastavenie za nákladnou súpravou – brzdiacou so spomalením 3,1 ms – 2 + - 5 % - nemusel brzdiť s maximálne dosiahnuteľným brzdným spomalením 7,0 ms – 2 + - 5 %, mohol brzdiť s nižšou hodnotou spomalenia a zastaviť v kratšej vzdialenosti za nákladnou súpravou. Znalec ďalej ustálil, že za daného priebehu nehodového deja – pri zastavení vozidla Škoda Octavia nárazom do návesu – vodič vozidla značky Škoda Felícia nemal možnosť vzniku nehodového deja zabrániť. Záverom znalec Ing. Veverka uviedol, že vodič vozidla značky Škoda Octavia – S. G. za podmienok zhodných ako počas nehodového deja pri brzdení s maximálne dosiahnuteľným brzdným spomalením mal možnosť zastaviť vozidlo pred miestom nárazu do návesu po zastavení nákladnej súpravy. Nákladná súprava preto zastavením vozidla nevytvorila vodičovi vozidla Škoda Octavia prekážku z technického hľadiska náhlu. Znalec uviedol, že ak by vozidlo značky Škoda Octavia zastavilo plynulým brzdením – bez zastavenia nárazom do návesu – vozidlo značky Škoda Felícia by za podmienok konania vodiča zhodných ako počas nehodového deja, zastavilo za týmto vozidlom. Vozidlo značky Škoda Octavia preto nárazom do návesu - a skrátením brzdnej dráhy vozidla značky Škoda Felícia – vytvorilo vozidlu značky Škoda Felícia prekážku z technického hľadiska náhlu. Zo znaleckého posudku Ing. Josefa Veverku č. 87/2019 jednoznačne vyplýva záver, že vodič S. G., v ktorom vozidle sa viezol aj zomr. G. I., mal možnosť zabrániť dopravnej nehode, nakoľko spôsob a technika jeho jazdy bola v príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody.

73. Zo znaleckého posudku znalca MUDr. Richarda Kóšu č. 29/2019 a MUDr. Rastislava Rozborila, PhD. č. 74/2019, znalcov z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Súdne lekárstvo zo dňa 15.11.2019, ktorý vyhotovili na žiadosť Okresného riaditeľstva PZ v Nitre Okresný dopravný inšpektorát k číslu spisu ČVS: ORP-115/DI-NR-2019 k príčine smrti G. I., zo záveru vyplýva, že z charakteru zranení nebohého sa dá usudzovať, že G. I. v čase dopravnej nehody sedel v osobnom motorovom vozidle značky Škoda Octavia vpredu vpravo, na strane spolujazdca, pričom v čase nehody pravdepodobne nebol riadne pripútaný trojbodovým bezpečnostným pásom motorového vozidla, na čo poukazuje chýbanie typických zranení ako napr. pruhovitá krvná podliatina a kožná odrenina v priebehu naloženého bezpečnostného pásu na hrudníku a bruchu, ďalej zlomenina kľúčnej kosti a pod.. Znalci uviedli, že v momente nárazu prednou časťou osobného motorového vozidla do zadnej časti návesu ťahača došlo k náhlej decelerácii (spomaleniu) osobného vozidla a k prudkému zotrvačnému pohybu tela poškodeného zo sedadla smerom oproti pôsobiacej sile, teda smerom dopredu a mierne hore, pričom tento pohyb nebol obmedzený ani bezpečnostným pásom a podľa fotodokumentácie z dopravnej nehody ani vzduchovým vankúšom (airbagom) pred spolujazdcom. To znamená, že pri prudkej decelerácii vozidla došlo ku kontaktu G. I. najmä prednej pravej strany hlavy o čelné sklo, ako aj pevné deformované

časti vozidla, ktorými mohli byť rám čelného skla, strecha, pravý predný stĺpik, nachádzajúcich sa pred spolujazdcom, čo malo za následok vznik rozsiahleho poranenia hlavy a mozgu. Znalci stanovili, že bezprostrednou príčinou smrti G. I. bolo zlyhanie základných životných funkcií pri narušenej činnosti centrálneho nervového systému – mozgová smrť v dôsledku pomliaždenia mozgu a zakrvácania medzi mozgové blany pri viacpočetných zlomeninách lebky a tvárových kostí, ktoré utrpel pri dopravnej nehode ako spolujazdec osobného motorového vozidla. Znalci zhodne uviedli, že zranenia hlavy, ktoré viedli k smrti, boli spôsobené nárazom do hlavy spredu a mierne sprava, teda nie zozadu. Týmto znaleckým posudkom č. 29/2019 a č. 74/2019 je preukázané, že aj z tohto dôvodu je daná pasívna vecná legitimácia žalovanej, nakoľko k úmrtiu G. I. došlo nárazom vozidla značky Škoda Octavia do vozidla, ktoré jazdilo pred ním (a nie nárazom zozadu), pričom vozidlo Škoda Octavia bolo poistené u žalovanej.

74. Vodič motorového vozidla S. G., ktorý spôsobil ujmu a bol uznaný vinným za prečin usmrtenia z nedbanlivosti, spôsobil smrť svojou technikou jazdy druhovi žalobkyne v 1. rade a otcovi maloletým žalobcov v 2., 3. a 4. rade.

75. Predmetom tohto súdneho konania je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, peňažné zadosťučinenie ako občianskoprávna sankcia.

76. Na jej základ nemožno analogicky aplikovať osobitné ustanovenia upravujúce podmienky vzniku a predpoklady zodpovednosti za škodu, liberačné a moderačné ustanovenia, ani ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka o zavinení poškodeného. Analogické použitie ustanovenia § 420 a § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka sa v danom prípade uplatní len pri určení osoby zodpovednej za zásah proti osobnosti fyzickej osoby vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov. Pre posúdenie nároku žalobcov na nemajetkovú ujmu v peniazoch je rozhodujúce, či je postačujúca morálna satisfakcia na odstránenie následkov, ktoré vznikli protiprávnym konaním.

77. V príčinnej súvislosti s konaním vodiča S. G., ktorý jazdil motorovým vozidlom poisteným u žalovanej, došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov, a to rodinného života, ktorý zahŕňa vzťahy medzi blízkymi príbuznými. Žalobkyňa v 1. rade s G. I. a ich troma maloletými deťmi (žalobcovia v 2., 3. a 4. rade) tvorili fungujúcu, harmonickú rodinu. Súkromný, teda aj rodinný život v sebe zahŕňa právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov tak s ďalšími ľuďmi, ale aj s členmi rodiny. Prirodzenou súčasťou života je aj smrť človeka, pričom akceptovateľné je prirodzené úmrtie. Ak dôjde, ale k zavinenej (nečakanej) smrti blízkej osoby, predstavuje takéto úmrtie pre úzky a pevný rodinný vzťah vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvoj osobnosti pozostalého, že je potrebné ju kvalifikovať ako ujmu. Smrť fyzickej osoby v dôsledku zavineného protiprávneho konania so sebou prináša následok, ktorý nie je možné odstrániť a ani nijako napraviť. Takáto nečakaná udalosť potom so sebou prináša nereparovateľnú citovú ujmu, ktorá preukázateľne nastala aj u žalobcov. V tomto prípade mal súd za preukázané, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže byť v danom prípade postačujúca, k zmierneniu môže prispieť iba náhrada v peniazoch.

78. Zákon neustanovuje ani minimálnu, ani maximálnu výšku peňažnej náhrady, pokiaľ ide o určenie výšky odškodnenia, táto sa riadni voľnou úvahou súdu. Pri posudzovaní výšky náhrady je potrebné prihliadnuť na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu osobnostných práv žalobcu. Výška odškodnenia by mala odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti a jej zmyslom nie je byť finančnou zábezpekou, zdrojom obživy ani náhradou príjmu, taktiež nemôže viesť k neprimeranému obohacovaniu sa, ale malo by ísť o primerané finančné zadosťučinenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu. Žalobkyňa v 1. rade stratila druha, s ktorým má tri maloleté deti a maloletí žalobcovia v 2. až 4. rade stratili svojho otca. Hodnota blízkeho človeka a milovaného človeka je nevyčísliteľná a nie je možné túto stratu nahradiť žiadnou finančnou sumou. Existujú určité kritériá na určenie výšky, ktorou sumou je možné aspoň zmierniť ťažkú citovú ujmu a neoprávnený zásah do práv na ochranu pozostalých blízkych osôb formou právnych prostriedkov podľa Občianskeho zákonníka. Za takéto kritériá sa považuje intenzita vzťahov medzi žalobcami a nebohým, vek zomrelého, vek pozostalých.

79. Súd pri posudzovaní výšky primeranosti peňažnej náhrady poukazuje aj na platnú právnu úpravu zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (účinný od 01.01.2018 do 31.12.2019). Podľa § 13 tohto zákona celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy, ktorá v kalendárnom roku 2019 predstavovala sumu 520 eur, čo je suma 26 000 eur (50 x 520 = 26 000 eur). Je potrebné uviesť, že

úprava zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov, z ktorej je zrejmé, že za vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií tento zákon priznáva bodové ohodnotenie od 260 do 1300 bodov, pričom výška jedného bodu za kalendárny rok 2019 bola výška 20,26 eur, t. j. ide o náhradu v rozmedzí približne od 5 226,60 eur do 26 338 eur.

80. Nemožno mať žiadne pochybnosti o tom, že pre žalobkyňu v 1. rade bola smrť partnera a otca ich 3 maloletých detí otrasným zážitkom, nepriaznivým psychologickým činiteľom a bola narušená celistvosť rodiny. V čase tragickej nehody žalobkyňa v 1. rade mala s nebohým G. 22 mesačnú mal. E., mal. F. mal 6 rokov, mal. G. 8 rokov, doposiaľ zabezpečuje sama starostlivosť o tieto tri maloleté deti, za pomoci svojej matky. Deti sa na otca pýtajú, pričom denne musí byť jediným pilierom pre svoje deti. So svojím partnerom sa už nikdy nepodelí o svoje radosti zo spoločných detí a ani o svoje starosti. Druh žalobkyne v 1. rade zomrel mladý vo veku 30 rokov, bol zdravý, finančne zabezpečoval svoju rodinu, staral sa o maloleté deti a žalobcovia s ním mali pekný, harmonický vzťah. Žalobkyňa v 1. rade prišla o svojho milovaného druha mladá vo veku 29 rokov, svojho partnera poznala od detstva, doposiaľ si nezaložila novú rodinu s iným partnerom. Maloletí žalobcovia stratili vo veľmi útlom veku možnosť rozvíjať vzťahy so svojím otcom, pociťovať jeho lásku, oporu. Otec je jednou z najdôležitejších osôb v živote každého človeka, jeho strata sa nedá ničím nahradiť, ide o nezvratný stav. Maloletá žalobkyňa v 2. rade v čase úmrtia svojho otca mala len 22 mesiacov, avšak tak ona ako aj jej bratia maloletý F., nar. XX.XX.XXXX, žalobca v 3. rade, ktorý mal 6 rokov a žalobca v 4. rade maloletý G., nar. XX.XX.XXXX, ktorý mal 8 rokov, vo svojom budúcom živote sa nebudú môcť spoľahnúť na pomoc a podporu svojho otca, nebudú s ním môcť mať citovú väzbu, prežívať s ním radosti a starosti spojené so svojím životom. Maloletí žalobcovia sú natrvalo ochudobnení o možnosť žiť so svojím otcom, tráviť s ním voľné chvíle, rozprávať sa s ním, očakávať od neho rady a pomoc. Strata otca je nenahraditeľnou stratou v živote každého človeka. Zosnulý, G. I., mal svoje deti rád, staral sa o ne, trávil s nimi čas a finančne ich zabezpečoval, deťom chýba, pýtajú sa na neho. U všetkých žalobcov došlo k hlbokému a trvalému zásahu na ochranu osobnosti. Išlo o blízkych rodinných príslušníkov nebohého a u každého z nich bol nesporne preukázaný zásah do rodinného, citového života, tak u životnej partnerky ako aj u maloletých detí.

81. Súd pri určení primeranej výšky nemajetkovej ujmy vzal do úvahy aj tú skutočnosť, že nebohý G. I. pri dopravnej nehode nebol pravdepodobne pripútaný bezpečnostným pásom, čomu nasvedčujú jeho zranenia, ktorá skutočnosť vyplynula zo záveru znaleckého posudku znalca MUDr. Richarda Kósu pod č. 29/2019 a MUDr. Rastislava Rozborila, PhD. č. 74/2019, znalcov z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Súdne lekárstvo zo dňa 15.11.2019 a táto skutočnosť mala vplyv aj na výšku priznanej nemajetkovej ujmy.

82. Žalobkyni v 1. rade súd priznal nemajetkovú ujmu vo výške 15 000 eur, ktorú sumu považoval za primeranú a nárok v časti o zaplatenie 15 000 eur zamietol, nakoľko v žalobe žiadala od žalovanej sumu 30 000 eur.

83. Maloletej žalobkyni v 2. rade súd priznal nemajetkovú ujmu vo výške 6 000 eur a žalobu zamietol v časti o zaplatenie 9 000 eur.

84. Maloletým žalobcom v 3. a 4. rade súd priznal nemajetkovú ujmu vo výške po 8 000 eur a zamietol žalobu voči každému z nich v časti o zaplatenie 7 000 eur.

85. Pri maloletých žalobcov súd vzal do úvahy aj ich vek, kedy zomrel ich otec. Maloletá E., žalobkyňa v 2. rade, prišla o svojho otca v útlom veku 22 mesiacov, žalobcovia v 3. a 4. rade túto stratu pociťovali intenzívnejšie, maloletý F. mal 6 rokov, maloletý G. 8 rokov. Žalobcovia v 3. a 4. rade citeľnejšie vnímali stratu svojho otca, čo sa odrazilo na výške nemajetkovej ujmy, ktorá im bola priznaná oproti žalobkyni v 2. rade.

86. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

87. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

88. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

89. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

90. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, pretože žalobcovia boli úspešní v súdnom konaní čo do základu v celom rozsahu, nakoľko súd rozhodol, že majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanej. Zásadu úspechu podľa § 255 ods. 1 CSP je potrebné uplatniť aj v sporoch, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu, pričom prejednávaný spor takýmto sporom bez pochýb je. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo je sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobcov bolo zasiahnuté. Výška priznanej nemajetkovej ujmy je potom nadväzujúca. V takýchto prípadoch majú žalobcovia právo na náhradu trov konania v celom rozsahu, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy, čo je zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, lebo ten sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. Rozhodujúcou skutočnosťou je stav, že do práv žalobcov bolo preukázateľne zasiahnuté. Výška závisela len od posúdenia súdu a bolo by nespravodlivé, ak by žalobcovia pri úspešnom uplatnení svojich práv boli zaviazaní hradiť žalovaným trovy konania len preto, že nimi uplatnená suma prevyšovala sumu, ktorú súd priznal.

91. Z uvedených dôvodov súd priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorej rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu v Leviciach na Krajský súd v Nitre v dvoch písomných vyhotoveniach.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,
a) ktorému súdu je určené,
b) kto ho robí,
c) ktorej veci sa týka,
d) čo sa ním sleduje a
e) podpis (§ 127 ods. 1 CSP).
Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (127 ods. 2 CSP).
V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých
dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (363 CSP).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).
Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinná dobrovoľne nesplní, čo jej ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnení môžu podať návrh na nariadenie exekúcie podľa osobitného zákona.